

Kunta- ja alueministeri
Anna-Kaisa Ikonen

Viite: 24.1.2024 Vierailu Kouvolassa

Valtionosuusjärjestelmän uudistus

Valtionosuuksien muutos sote-uudistuksen jälkeen kohtelee kuntia eriarvoisesti. Osassa kuntia, kuten Kouvolassa, tilanne johtaa kohtuuttomiin talouden tasapainottamisvaatimuksiin. Uhkana on, että osa suomalaisista kunnista ja kaupungeista ei lähivuosina suoriudu lakisääteisistä velvoitteistaan. Hyvinvointialueuudistuksesta johtuvat valtionosuuden vähennykset jäävät pysyvästi rasittamaan kuntien taloutta nykylainsäädännöllä. Uudistuksessa tulisi huomioida näiden erien poistaminen, joihin kunnilla ei itse ole mahdollisuutta vaikuttaa. Positiivista on, että kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistyö on jo käynnistynyt.

Yhteenlaskettujen valtionosuuksien lasku vuodesta 2023 vuoteen 2024 on Kymenlaaksossa suurempi kuin missään muussa maakunnassa. Ylittäen marraskuussa ilmoitettu lisäleikkaus heikensi tilannetta entisestään. Vaikka tätä ylimääräistä valtionosuuksien leikkausta päätettiin jaksottaa ja siirtää, ei se poista pysyvää lisäheikennystä kuntien talouteen.

TE2024 uudistukseen liittyen kunnan rahoitusvastuu laajenee. Kunnille siirtyy myös ELY-keskusten julkisiin työvoimapalveluihin liittyvät hankintatehtävät ja KEHA-keskuksen julkisiin työvoimapalveluihin liittyvät maksustehtävät. Vaikka uudistus toteutetaan kustannusneutraalisti valtakunnan tasolla, on sillä kuntakohtaisesti erilaisia vaikutuksia. Kouvolan osalta laskennalliset vaikutukset ovat negatiiviset, jolloin tämäkin uudistus lisää Kouvolan talouden sopeuttamistarvetta. Kouvolassa on tehty jo pitkään toimenpiteitä, joilla on vaikutettu positiivisesti talouden suuntaan, mutta olemme silti vaikeassa tilanteessa ja talouden oikaisu on haastavaa käytettävissä olevin keinoin.

Tavoitteet: Valtionosuusjärjestelmän uudistaminen on tärkeää tehdä niin, etteivät kunnat joudu kohtuuttomiin taloudellisiin vaikeuksiin sote-siirrosta johtuvien valtionosuusleikkauksien takia. Kouvolan kaupunki katsoo, että jo ennen valtionosuusuudistuksen voimaantuloa marraskuussa 2023 ilmoitettu lisäleikkaus tulee kompensoida kunnille täysimääräisesti.

Päivystyksen säilyminen Kouvolassa

Kouvola on Suomen 11. suurin kaupunki. Suurimmissa suomalaisissa kaupungeissa on lähes poikkeuksetta yliopistollinen sairaala tai keskussairaala – Kouvolan kokoluokkaa huomattavasti pienemmissäkin

kaupungeissa. Kouvolassa on alueellinen sairaala, jossa akuuttilääketieteen ja perusterveydenhuollon päivystys on järjestetty poikkeusluvalla. Päivystyksen jatkuminen on Kouvolan kaupungille ensiarvoisen tärkeää. Päivystyksen siirtyminen Kotkan keskussairaalaan merkitsisi päivystyksen siirtoa yli 50 kilometrin päähän ja noin 45 minuutin matkan päähän Kouvolan keskustajamasta, jonka läheisyydessä asuu 85 prosenttia kaupungin asukkaista. Kymenlaakson hyvinvointialueen 158 925 (31.10.2023) asukasta sijoittuu tasaisesti maakunnan molempiin päihin. Tämä haastaa päivystyksen järjestämisen yhdenvertaisesti. Kymenlaakson keskussairaalassa Kotkassa on yhteispäivystys ja Kouvolassa on akuuttilääketieteen ja perusterveydenhuollon päivystys STM:n luvalla 31.12.2024 asti.

Päivystyspalveluiden järjestämisessä tulee huomioida alueen erityispiirteet, jotta asukasohjan edellyttämät riittävän laajat päivystyspalvelut voidaan turvata. Kouvolassa on Kymenlaakson lähialueen ainut psykiatrinen sairaala, johon hyvinvointialue on sitoutunut vielä 20 vuoden vuokrasopimuksella ja sairaalan toiminnan edellytyksenä on, että alueella on saatavilla päivystyspalveluita. Valtatie 15 on jo äärimmilleen kuormittunut suurteollisuuden kuljetusreitillä. Tien kantokyky on koetuksella, samalla kun se on jo tällä hetkellä sairaskuljetusten tärkein väylä Kymenlaaksossa. Päivystyksen mahdollinen päättyminen Kouvolassa lisää merkittävästi liikennemääriä ja näin ollen myös riskejä valtatiellä 15. Potilaiden hoitoon pääsy viivästyy, joka lisää myös hoidollisia riskejä.

Tavoite: Kymenlaakson sairaalaverkko on muodostunut palvelemaan kaksinaapaisen maakunnan väestöä tarkoituksenmukaisella tavalla, ja se on otettava pitkäjänteisesti huomioon päivystyspalvelujen järjestämisessä Kymenlaaksossa siten, että akuuttilääketieteen ja perusterveydenhuollon päivystys säilyy Kouvolassa.

Investointien valtionavustukset

Kouvolan investointisuunnitelmassa on uimahallin peruskorjaus ja laajennus sekä teatterin peruskorjaus ja laajennus. Näihin investointeihin haetaan OKM:n kautta valtionavustusta ja niillä on merkittävä rooli kaupungin elinvoiman vahvistajana.

Tavoite: Toivotaan myönteistä suhtautumista kaupungin elinvoimaa tukeviin investointihakemuksiin.

Vt 15

Valtatie 15 on Kymenlaakson tärkein etelä-pohjoissuuntainen päätieyhteys Kotkan ja Kouvolan välillä, joka on elintärkeä Kymenlaakson suurteollisuudelle, elinkeinoelämälle, työmatkaliikenteelle sekä terveydenhuollon hälytysajoneuvoliikenteelle. Kymenlaakson keskussairaalan sijainti ja etäisyys lähes 80 000 asukaan kaupungista on ainutlaatuinen Suomessa.

Tavoite: Kouvolan kaupunki odottaa, että valtatie 15 parantamiseen välille Kotka-Kouvola osoitetaan pikaisesti tienrakentamisen määrärahat.

Lisätiedot

Lisätietoja antavat kaupunginjohtaja Marita Toikka (puh. 020 615 3100, marita.toikka@kouvola.fi) ja talousjohtaja Hellevi Kunnas (puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas@kouvola.fi)

Kouvolan kaupunki

kaupunginjohtaja

Marita Toikka

kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Paula Werning

kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Jouko Leppänen